

YPG/PKK'NIN HAREKÂT BÖLGELERİNE NÜFUZ ETME ÇABALARI VE ABD'NİN TUTUMU

SİBEL DÜNDAR

Araştırma Asistanı ORSAM

“

Son dönemde artan saldırıların hedefinin, Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı Harekâtları ile sağlanan istikrar ve düzenin bozulması olduğu görülmektedir. Yaşanan son saldırı olaylarında terör örgütü tarafından siviller de hedef alınırken ABD tarafından olaya ilişkin yapılan açıklamalarda kınama ifadeleri yer almış, Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) ile mücadele kapsamında yerel müttefik olarak görülen YPG/PKK'nın adının olayın sorumlusu olarak doğrudan geçmediği görülmüştür.

”

Türkiye tarafından Suriye sınır hattında oluşturulan güvenli bölge ve harekât alanları son bir yıldır terör örgütü YPG/PKK tarafından artan sızma ve saldırı girişimleri ile yoğun şekilde hedef alınmaktadır. Son dönemde artan saldırıların hedefinin, Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı Harekâtları ile sağlanan istikrar ve düzenin bozulması olduğu görülmektedir. Yaşanan son saldırı

olaylarında terör örgütü tarafından siviller de hedef alınırken ABD tarafından olaya ilişkin yapılan açıklamalarda kınama ifadeleri yer almış, Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) ile mücadele kapsamında yerel müttefik olarak görülen YPG/PKK'nın adının olayın sorumlusu olarak doğrudan geçmediği görülmüştür. Zaman zaman terör örgütü tarafından harekât bölgelerine ilişkin sızma ve saldırı girişimlerinin gerçekleştiği bilinmektedir. Ancak saldırıların şiddetinin ABD yönetiminde gerçekleşen değişim ile daha da arttığı dikkat çekmiştir.

GERÇEKLEŞTİRİLEN SALDIRILAR VE ABD'NİN KINAMA AÇIKLAMASI

2021 yılı başından itibaren terör örgütü tarafından yapılan saldırılarda bölgede tesis edilmeye çalışılan güvenlik hedef alınmış ve birçok sivil saldırılarda zarar görmüştür. 30 Ocak 2021'de Afrin'de yer alan sanayi bölgesinde araca yerleştirilen bombanın infilak etmesi sonucu 6 sivil hayatını kaybederken, 25 sivil de yaralanmıştır. Bir sonraki gün el-Bab ve Azez'de yine terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırıda 10 kişi hayatını kaybederken, 24 kişi yaralanmıştır. 3 Şubat Çarşamba günü ise Resulayn ilçe merkezinde Türk

Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve Şanlıurfa İnfak Derneğinin katkısıyla Resulayn Yerel Meclisi tarafından tespit edilen engelli, yetim ve yerinden edilmişlere bir okulun bahçesinde insani yardım malzemesi

dağıtırken olay mahalline yakın bir dükkâna yerleştirilen bomba düzeneği infilak ettirilmiştir. Aynı mahallede eş zamanlı bir patlama olayı daha meydana gelmiş, ilk belirlemelere göre herhangi bir can kaybı yaşanmamıştır.

“

Saldırıların özellikle Kasım 2020’de ABD’de gerçekleştirilen başkanlık seçimleri sonrasında Beyaz Saray’da yaşanan yönetim değişikliğine paralel süreçte artması göze çarpan bir husus olmuştur.

”

TSK’nın bölgede güvenliği sağlamaya ve insani yardım çalışmalarını icra etmeye yönelik faaliyetlerinin baltalanmasını amaçlayan terör örgütünün saldırılarının zamanlaması ise oldukça dikkat çekicidir. Saldırıların özellikle Kasım 2020’de ABD’de gerçekleştirilen başkanlık seçimleri sonrasında Beyaz Saray’da yaşanan yönetim değişikliğine paralel süreçte artması göze çarpan bir husus olmuştur. ABD kanadından saldırılara yönelik gelen açıklamalarda ise terör faaliyetlerinin önlenmesinde herhangi

bir inisiyatif alınmadığı görülmektedir. Konuya ilişkin açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price, ABD’nin son aylarda artan özellikle de bomba yüklü saldırılardan kaygı duyduğunu belirtmiş, saldırılardan sorumlu olanların adaletin karşısına çıkarılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu faaliyetlerin, Suriye halkını tehdit ettiği ve bölgeyi daha da istikrarsızlaştırdığı değerlendirilmesinde bulunan Price’in Azez, el-Bab ve Afrin’de gerçekleşen saldırıları kınadığı ancak açıklama-

sında YPG/PKK'nın adının doğru-
rudan geçmediği görülmüştür.

“

Yeni yönetimde eski ve deneyimli kişileri tercih eden Biden'ın, daha temkinli adımlar atması beklenmektedir. Bölgede ölçülü bir varlık gösterilmesi ve YPG/PKK'nın bu süreçte desteklenmeye devam edilmesi yönünde bir düşünceye sahip olduğu görülmektedir.

”

YPG/PKK'nın artan saldırılarının temelinde yatan birkaç sebebin olduğu düşünülmektedir. Öncelikle, Joe Biden yönetiminin ulusal güvenlik ekibine atanan ve geçmişte YPG/PKK'nın Suriye'de faaliyet alanının genişlemesinde önemli roller oynadığı bilinen Ortadoğu ve Kuzey Afrika Koordi-

natörü Brett McGurk ve ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin gibi isimlerin, YPG'yi son dönemlerde cesaretlendirici bir rol oynadığı gözlemlenmiştir. YPG/SDG'nin sözde genel komutanı Mazlum Kobani'nin yeni yönetimden beklentilerinin yüksek olduğu, Biden'ın Suriye'de daha etkin rol almasını beklediklerini açıklaması da bu durumu destekler niteliktedir.

2008 ve 2017 yılları arasında Başkan Yardımcılığı görevini yürüten Joe Biden genel anlamda, Barack Obama yönetiminin yerel müttefiklerini korumak ve iş birliğini devam ettirmek amacıyla Fırat'ın doğusundaki varlığını destekleyici bir tutum benimsemiştir. Biden konuşmalarında, IŞİD ile mücadelenin ön planda tutulmasını ve Fırat'ın doğusunda yer alan müttefiklerinin de bu kapsamda yalnız bırakılmaması gerektiğini her seferinde vurgulamıştır. Bu kapsam-

da 16 Ocak 2019'da Donald Trump'ın Suriye'den asker çekme kararına en sert tepki verenlerden biri olan Biden, ABD'nin müttefiklerini yalnız bıraktığını ve bölgeden çekilerek terör örgütü IŞİD'e ilave bir yaşam süresi tanıdığını söylemiştir. Fırat'ın doğusundan çekilmenin insani bir kriz yaratacağını vurgulayan Biden, bölgede IŞİD'e karşı direnen yerel müttefikleri YPG'nin ödediği ağır bedellere karşılık Trump'ın onları sattığını iddia etmiştir. Yeni yönetimde eski ve deneyimli kişileri tercih eden Biden'ın, daha temkinli adımlar atması beklenmektedir. Bölgede ölçülü bir varlık gösterilmesi ve YPG/PKK'nın bu süreçte desteklenmeye devam edilmesi yönünde bir düşünceye sahip olduğu görülmektedir. 8 Şubat Pazartesi günü askerî mühimmat ve lojistik malzeme taşıyan 59 araçtan oluşan bir ABD konvoyunun Semalka Sınır Kapısı'ndan Suriye'ye

giriş yaptığı ve YPG/PKK kontrolü altında bulunan Kamışlı kentine doğru hareket ettiği görülmüştür. 2021'in başından bu yana ABD'nin Suriye'ye gönderdiği onuncu konvoy olma özelliği taşıyan sevkiyat, ABD'nin yeni Suriye politikasıyla ilgili öne sürülen varsayımları ise doğrular niteliktedir.

ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü John Kirby, Suriye'deki ABD güçlerinin bundan sonra petrol sahalarını korumak yerine tamamen IŞİD kalıntıları ile savaşmaya odaklanacağını belirtmiştir. ABD'nin Ankara Büyükelçisi David M. Satterfield tarafından yapılan bir açıklamada da IŞİD ile mücadele kapsamında Suriye'nin kuzeydoğusunda YPG güçleri ile çalışmaya devam edecekleri ifade edilmiştir. YPG, ABD kanadında yaşanan gelişmeler ve ABD'den yapılan açıklamalar doğrultusunda, yeni yönetimin kendilerini koruyan ve destekleyen bir politika takip edeceği beklentisi içindedir. İleride, örgütün kendi yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmesi ve Suriye'de tüm taraflarca kabul edilen bir aktör olarak görülmesi kapsamlarında şimdiki kadar ciddi bir payı bulunan ABD'nin, saldırılara yönelik kınama açıklamaları dışında bir şey yapmayacağı bilinmektedir. YPG'yi PKK'dan ayırarak Türkiye'nin itirazlarını bertaraf etme yöneliminde olan ABD'nin bu politikası önümüzdeki dönemde hız kazanabilir. Bölgedeki sivilleri dahi hedef alan ve şiddet içeren eylemlerine hız kesmeden devam eden YPG'nin, PKK'dan ayrılarak meşru bir aktör olarak Suriye sahnesinde yerini alması ise gerçek dışı bir durumdur. YPG, meşru olmayan fiili yapılanmasına dönük en büyük

engel olarak gördüğü Türkiye'nin direncini kırmak istemektedir. Ancak önümüzdeki süreçte Türkiye'nin harekât alanlarındaki istikrar ve güvenliğin yeniden tesisi ve artan saldırıların önlenmesi için yeni adımlar atmaktan çekinmeyeceğini hesaba katmak gerekmektedir.

SALDIRILARIN HEDEFİNDE YER ALAN SİVİLLERİN ZOR DURUMU

Sivillerin güvenli bir yaşam sürmesine engel olmak isteyen YPG, bölgedeki sivilleri huzursuz etmektedir. Bu kapsamda Suriye'nin kuzeyinde son bir yılda sivillere yönelik 248 saldırı düzenleyen YPG/PKK, aralarında çocukların da bulunduğu 182 sivilin hayatını kaybetmesine, 767 kişinin de yaralanmasına sebep olmuştur. Terör örgütü tarafından Afrin, el-Bab, Cerablus ve Resulayn'a yönelik artan tehditlerle siviller korkutulmaya ve zorla yerlerinden edilmeye çalışılmaktadır. Nihai amaçları doğrultusunda hareket eden YPG/PKK'lı teröristler, özellikle sivillerin yoğun olduğu yerleri ve saatleri gerçekleştirilen saldırılarda bir hedef olarak kullanmıştır. Terör örgütü tarafından bozulmaya çalışılan istikrar ve güvenlik ortamında, hedef hâline gelen bölge halkı ise saldırıların bir an önce son bulmasını istemektedir. Sivilleri doğrudan hedef alarak gerçekleştirilen terör saldırılarında YPG, uluslararası arenada bölgeyi "güvenli" bir oluşum olarak göstererek kendi sözde yönetim modellerini en makul model olarak kabul ettirmeye çalışmaktadır. Ayrıca TSK'ya yönelik yıpratma girişimleri ile Türkiye'nin bölgeden çekilmeye zorlandığı bilinmektedir.

TÜRKİYE'NİN SALDIRILARA YÖNELİK CEVABI

TSK ve Suriye Milli Ordusu (SMO) güçlerince 24 Ağustos 2016 tarihinde başlayan Fırat Kalkanı Harekâtı, 20 Ocak 2018 tarihinde Suriye'nin kuzeybatısında bulunan Afrin'e yönelik olarak düzenlenen Zeytin Dalı Harekâtı ve son olarak 9 Ekim 2019 tarihinde YPG/PKK'ya karşı yürütülen Barış Pınarı Harekâtı ile bölge terörden arındırılmış ve Suriyelilerin yaşamlarını güvenli bir şekilde sürdürebileceği alanlar oluşturulmuştur. Tüm harekâtlar Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesi'nin 51. maddesinde yer alan "meşru müdafaa" hakkına dayanarak gerçekleştirilmiştir. Harekâtın amaçları bölgenin işgal edilmesi değil sınır hattının terör örgütlerinden temizlenmesi ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün gözetilmesi çerçevesinde ülkede istikrarın yeniden oluşturulmasına katkı sağlamak olarak değerlendirilmelidir. Türkiye'nin Suriye'deki güvenli bölge stratejisini sabote etmeye çalışan YPG/PKK'nın daha somut bir ABD desteği ile hareket etmesine karşılık TSK güçleri tarafından gereken cevap verilecektir. Bu kapsamda Türkiye'nin kontrolü altındaki güvenli bölgenin istikrarsızlaştırılması için çok uzun sürer çaba gösteren YPG, istediği sonucu elde edemeyecektir.

Sonuç olarak YPG/PKK'nın sivil ayırımı gözetmeksizin gerçekleştirdiği terör saldırılarına karşı uluslararası arenanın Türkiye'nin bölgede verdiği mücadeleye somut destek sunması Suriye'de kalıcı istikrar için oldukça gereklidir. ■